

Guía Docente				
Datos Identificativos				2018/19
Asignatura (*)	Técnica e Hixiene Vocal para o Uso Correcto da Voz		Código	652498048
Titulación	Mestrado Interuniversitario en Estudos Avanzados sobre a Linguaxe, a Comunicación e as súas Patoloxías (plan 2015)			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	4.5
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación			
Coordinación	Garcia Real, Teresa Juana	Correo electrónico	teresa.greal@udc.es	
Profesorado	Garcia Real, Teresa Juana	Correo electrónico	teresa.greal@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Con el aprendizaje de esta asignatura, el alumno estará capacitado para conocer las principales medidas de higiene y técnica vocal.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	Os estudantes saberán aplicar os modelos, técnicas e instrumentos de avaliación empregados na avaliación da linguaxe oral..
A2	Os estudantes poderán levar a cabo a avaliación de trastornos específicos da linguaxe oral, tales como as disartrias, alteracións da linguaxe no envellecemento e trastornos dexenerativos, as alteracións da linguaxe en enfermidades mentais, trastornos do espectro autista, etc.
A9	Os estudantes serán capaces de analizar críticamente as publicacións científicas.
A10	Os alumnos serán capaces de elaborar un informe científico que implique definir un problema de investigación, as hipóteses e variables asociadas, así como definir o deseño, a mostra e o seu modo de selección, as ferramentas de recollida de datos e a súa consecuente análise e discusión.
B1	Os alumnos/as saberán acceder, seleccionar e xestionar as fontes de información relevantes para a práctica profesional.
B3	Os estudantes poderán comunicarse de maneira efectiva nun entorno de traballo.
B4	Os estudantes serán capaces de tomar decisións con autonomía e responsabilidade.
C6	Os alumnos/as saberán utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para o aprendizaxe ó longo da súa vida.
C8	Os estudantes valorarán a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
El alumno sabrá la técnica vocal para el uso correcto de la voz y aprenderá las principales medidas de higiene vocal para mantener una voz saludable.		AP1	BP1 CP6
		AP2	BP3 CP8
		AP9	BP4
		AP10	

Contidos	
Temas	Subtemas
Tema 1: La voz normal y patológica.	. Características y parámetros acústicos de la voz. . Principales errores para el uso incorrecto de la voz. . Valoración vocal: anamnesis y exploración de la voz.

Tema 2: Disfonías profesionales.	. Aspectos clínicos, etiologías y tipos principales. . Tratamiento vocal: Recursos y principios de terapia vocal. . Medidas de Higiene vocal.
Tema 3: Técnica vocal: Práctica de errores hiperfuncionales.	. Errores del sistema respiratorio. . Errores del sistema de fonación. . Errores del sistema de resonancia y articulación.
Tema 4: Técnicas para mejorar la exposición oral de los Trabajos Fin de Máster.	. Lenguaje corporal. . Voz. . Dicción.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A2 B3 B4 C6 C8	17.5	15.75	33.25
Lecturas	A9 A10 B1 B4 C6 C8	2	8	10
Portafolios do alumno	B1 B4	11	22	33
Prácticas clínicas	A9 B4	17	17.25	34.25
Atención personalizada		2	0	2
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Se impartirán los contenidos teóricos con los prácticos, de forma consecutiva. Los teóricos se impartirán en sesión magistral con soporte de diapositivas y videos. Y la parte práctica mediante ejercicios prácticos relacionados con la explicación teórica.
Lecturas	Los alumnos harán una lectura de un artículo sobre Técnica vocal. Necesitarán buscarlo, encontrarlo en las bases de datos, traducirlo del inglés y hacer un resumen del mismo.
Portafolios do alumno	El alumno irá confeccionando un portafolio individual con todos los contenidos teóricos y ejercicios prácticos, de forma que quede como un manual o guía de Técnica vocal.
Prácticas clínicas	Servirán para poner ejemplos de problemas vocales y sus efectos laríngeos y acústicos.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Portafolios do alumno	Para el portafolio y las prácticas clínicas los alumnos disponen de horas de tutorías para resolver dudas que pudieran surgir. Durante las sesiones de práctica clínica y estudio de casos la profesora atenderá las cuestiones y dudas existentes.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Portafolios do alumno	B1 B4	Para a súa avaliación o alumno rexistrará nun portafolios todos os datos e prácticas derivados dos contenidos teóricos. Aprobará con 5 o superior.	100

Observacións avaliación
Para superar a materia é necesario que o alumno/a consiga un 5 o superior.

Fontes de información

Bibliografía básica	Andrews, M. (1999). Manual of voice treatment. Pediatrics through geriatrics. 2ª Ed. San Diego: Singular Publishing Group. Berckhan, B, Krause, C y Röder, U. (2008). El arte de hablar en público: cómo ganar respeto con serenidad. Madrid: Santillana. Bustos Sánchez I, (2003) La voz. La técnica y la expresión., Barcelona. Paidotribo., Heuillet-Martin, G y Garson-Bavard H. y Legré A. (2003). Una voz para todos. La voz normal y cómo optimizarla. Tomo 1. Barcelona: Solal. Hirano, M. y Bless D. (1993). Videostroboscopic examination of the larynx. San Diego: Singular Publishing Group. Irwin, D, Pannbacker, M y Lass, N (2007). Clinical research methods in speech-language pathology and audiology. San Diego: Singular Publishing Group. Jackson Menaldi (2005). La voz normal. Buenos Aires: Médica Panamericana. Jackson Menaldi (2002). La voz patológica. Buenos Aires: Médica Panamericana. Le Huche, F y Allali, A. (2004). La voz: Terapéutica de los trastornos vocales. 2ª edición. Barcelona: Masson. Perelló, J. (1982): Canto y dicción. Barcelona: Científico Médica. Perelló J. y Slavá, J.A. (1980): Alteraciones de la voz. Barcelona: Científico Médica. Navarro Tomás, T. (1999). Manual de Pronunciación española. Madrid: CSIF. Núñez Batalla, F. y Suárez Nieto, C. (1999). Espectrografía de la voz. Oviedo: Universidad de Oviedo. Servicio de Publicaciones. Rubín, J; Sataloff, R. y Korovín, G. (2006). Diagnosis and Treatment of voice disorders. 3ª Edición. San Diego: Singular Publishing Group. Sataloff, R.T (1991). Professional voice: The science and art of clinical care. New York: Paven Press. Studer, J. (1996). Oratoria, el arte de hablar, disertar, convencer. Madrid: El drac. Revistas: Journal of Voice. EEUU. Laryngoscope. EEUU. Journal of Speech and Hearing Research (ASHA). EEUU. Revista Española de Logopedia, Foniatería y Audiología (AELFA). España. Journal of Acoustical Society of América. EEUU.
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

/

Materias que continúan o temario

Observacións

Las clases se harán muy prácticas por la práctica de ejercicios vocales y ensayos para mejorar la exposición oral de trabajos académicos, por lo que se pedirá asistencia a las mismas.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías